

Studietur til Vietnam

20. Våbenloven - Oversavet haglgevær
 21. Faredelikter - Våben
 22. Våbenloven - Hæleri
 23. Bortvisning ikke straffeprocessuelt indgreb - Visitation - Erstatning
 24. Erstatning for varetægt - Salær
 25. Røveri eller tyveri og vold - Særforanstaltninger - Sindssyge - Forsæt - Tilregnelighed
 26. Politirapporter - EDB'ens velsignelser
 27. Røveri - Trusler - Tyveri
 28. Dommerhabilitet - Dokumentation af mentalerklæring - Beviser
 29. Udvisning undladt - Behandlingsdom - Sindssyge - Røveri
 30. Trusler mod myndighedspersoner - Betinget straf
 31. Berigtigelse af domme - Ankefrister - Færdselssager
 32. Beviser - Vidnegenkendelse - Konfrontation
- Hastebehandling af voldssager
- Isolationsfængsling - Statistiske oplysninger

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Mogens Juhl
næstformand, Odense

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hans Kjellund
Århus

Mona Martens
Aalborg

Niels Forsby
København

Sven-Erik Poulsen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1100**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

Hjemmeside www.domstol.dk

Domstolene har omsider fået opdateret deres hjemmesider under ovennævnte net-adresse.

Informationsværdien skifter lidt. Højesteret har både oversigt over de senest afsagte domme og retslistes over kommende sager, hvorimod f.eks. Østre Landsret finder, at det vil stride mod lov om behandling af personoplysninger at offentliggøre retslistes på hjemmesiden, der fortsat findes under www.oestrelandsret.dk.

Nogle byretter, som f.eks. Lyngby, har valgt ikke at offentliggøre navne på de tiltalte, men skriver både dommerens og advokatens navn og f.eks. "Sagen drejer sig om: Vold".

Andre byretter har hverken anonymiserede retslistes eller oplysninger om, hvem der er dommere ved embedet. Redaktøren var på jagt efter en bestemt byretsdommer, men usikker på navnet. Løsningen blev at lede på en søgemaskine, hvor dommerens rette navn poppede op i forbindelse med en hjemmeside på et råd/nævn, hvor dommeren havde bibeskæftigelse.

Hvert dommerembede bestemmer tilsyneladende selv indholdet af de oplysninger, der lægges på nettet. Dommerindividualiteten længe leve.

Studietur til Vietnam

Landsforeningen har den fornøjelse at tilbyde medlemmerne en studierejse til Vietnam den 3.-16. november 2002.

Programmet er endnu ikke endeligt fastlagt, men Thorkild Høyer, der er leder af Danidas projekt indenfor retssektoeren, forhandler med de vietnamesiske myndigheder for tiden. Det endelige resultat vil blive oplyst, så snart det foreligger.

Hovedtrækkene er fastlagt:

Den første uge vil foregå i Hanoi. Der vil blive arrangeret møder med repræsentanter for domstolene, anklagemyndigheden, nationalforsamlingen og naturligvis det vietnamesiske advokatsamfund. Vi skal også mødes med repræsentanter for folkelige organisationer. Vi skal i retten og overvære en straffesag og efterfølgende tale med forsvareren. Vi skal på fængselsbesøg, stifte bekendtskab med et gadebørnsprojekt og besøge de institutioner, der uddanner dommere og anklagere. Der søges skabt et indblik i retsvæsenets situation lige nu, ligesom drøftelser med repræsentanter indenfor de forskellige sektorer vil belyse den udvikling, der foregår i demokratisk retning. Der vil være rig lejlighed til gensidig erfarings- og meningsudveksling med vietnamesiske kolleger.

Den anden uge vil blive henlagt til provinsen, nærmere bestemt Ha Long Bay. Programmet denne uge vil ikke være helt så intensivt som i den første uge. Der vil her blive arrangeret besøg til en lokal domstol og en provinsret, ligesom der vil være drøftelser med advokaterne dér. I samarbejde med Rådet vedrørende etniske Minoriteter skal vi besøge bjergstammer, der har deres eget retssystem. Der bliver også tid til naturoplevelser og gastronomiske fornøjelser.

Deltagerantallet vil være begrænset til 20 advokater – så det er med at melde sig til hurtigt. Ægtefæller/samlevende er velkomne. Der vil blive lavet et særskilt program for disse i den første uge i Hanoi.

Prisen for arrangementet er ikke endeligt fastlagt, men vil ligge på omkring kr. 17.000. Lidt billigere, hvis man deler værelse. Prisen omfatter fly, hotel incl. morgenmad og lokal transport. Herudover kommer evt. afbestillingsforsikring (kr. 635,00), lokal afrejseskat, evt. rejseforsikring og visum til Vietnam. Der vil være mu-

lighed for alene at deltage i den første uge og så tage hjem. I så fald vil prisen ligge på ca. kr. 12.700, eller i dobbeltværelse ca. kr. 11.000.

Bindende tilsagn skal være Landsforeningen i hænde senest den 1. maj 2002. Tilmelding kan ske til advokat Hans Kjellund, Vestergade 11, Box 260, 8100 Århus C. (*Tag fotokopi af siden.*)

Sæt stempel og X:

Undertegnede:

(stempel)

tilmelder mig herved:

Den første uge:

Begge uger:

Jeg medtager ægtefælle/samlever:

Ja

Nej

Jeg ønsker:

Enkeltværelse:

Dobbeltværelse:

Våbenloven - Oversavet haglgevær

Våbenlovens § 10

T på 23 år dømt for under kørsel i bil og efterfølgende på en privatadresse at være i besiddelse af et oversavet haglgevær samt 15 patroner. Byretten lagde til grund, at T havde fået overdraget effekterne med henblik på bortskaffelse, og at geværet havde været indpakket under køreturen. Straffen af fængsel i 60 dage blev stadfæstet af landsretten med kraftig dissens for skærpelse.

V.L. 11. afd. a.s. S-1550-01, 8/11 2001

T på 23 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af våbenlovens § 2, stk. 1, jfr. § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, jfr. § 10, stk. 1 og 2, ved over to dage i december 2000 under kørsel i en bil og efterfølgende under ophold på en privatadresse at have været i besiddelse af et oversavet haglgevær, kaliber 12, samt 15 patroner.

T var tidligere straffet i september 2000 for overtrædelse af straffelovens § 119 med hæfte i 20 dage betinget.

Haglgeværet var iflg. kriminalteknisk rapport funktionsdueligt.

Byretten bemærkede:

"Ved fastsættelsen af den tiltalte T forskyldte straf må det efter hans forklaring lægges til grund, at han under kørslen mod Hirtshals fik overleveret gevær og patroner med henblik på bortskaffelse og havde til hensigt at kaste geværet i havnen, ligesom det må lægges til grund, at geværet såvel under kørslen som i Hirtshals havde været indpakket. Under disse omstændigheder findes straffen efter våbenlovens § 10, stk. 1 og 2, jfr. § 2, stk. 1, jfr. § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, at burde fastsættes til fængsel i 60 dage og der findes ikke ganske tilstrækkelig anledning til at udløse den betingede straf efter dommen af 13. september 2000, jfr. straffelovens § 61, stk. 2, nr. 1."

T ankede til formildelse, navnlig således at straffen blev gjort betinget, eventuelt med vilkår om samfundstjeneste. Anklagemyndigheden påstod skærpelse. Der var indhentet en personundersøgelse.

T forklarede, "at geværet blev opbevaret under passagersædet foran i bilen. Han har ikke oplyst politiet om, hvem han hentede geværet hos. Geværet var pakket ind i poser, da det blev udleveret. Patronerne lå i en anden pose. Han fjernede geværet og pa-

tronerne fra bilen og pakkede det hele mere ind, før han lagde det i baghaven. Han arbejder som (...håndværker...) og har mange internationale opgaver. Senest har han arbejdet i Oslo. Han har nu fået tilbudt arbejde i Nigeria. Hvis han ikke accepterer, skal han måske arbejde i Norge eller Holland. Han ved ikke, hvilke konsekvenser et fængselsophold vil have for hans mulighed for at bevare sit job."

Landsrettens begrundelse og resultat:

"3 voterende tiltræder af de grunde, som byretten har anført, at straffen er fastsat som sket.

3 voterende finder, at der ikke foreligger omstændigheder, der kan føre til, at udgangspunktet på fængsel i 4 måneder fraviges i det foreliggende tilfælde, og stemmer for at forhøje straffen til fængsel i 4 måneder.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen stadfæstes byrettens udmåling af straffen til fængsel i 60 dage derfor.

Efter forholdets karakter er der ikke grundlag for at gøre straffen betinget heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

Landsforeningens Meddelelse 21/2002

Faredelikter - Våben

Straffelovens § 252, våbenlovens § 10, stk. 2

Trak i biograf en skarpladt pistol og tog ladegreb og aftræk, dog uden at pistolen affyrede på grund af funktionsfejl. Fængsel i 6 måneder (dissens for at stadfæste byrettens strafudmåling på 9 måneder).

Ø.L. 11. afd. a.s. S-0870-98, 9/3 1999

T på 36 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, ved i november 1997 i en biograf at have forvoldt nærliggende fare for andres liv og førlighed, idet han i biografens sal trak en skarpladt pistol, kaliber 7,65, tog ladegreb og aftræk, dog uden at pistolen affyrede, idet der opstod en funktionsfejl.

I forhold 2 våbenlovens § 10, stk. 2 m.v. ved at være i besiddelse af pistolen og 13 skarpe patroner.

I forhold 3 våbenlovens § 10, stk. 3 ved at have båret en foldekniv med klingelængde over 7 cm.

T nægtede sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 252. Han bestred, at pistolen var skarpladt - eller at have været klar over, at den var skarpladt.

T var i 1996 straffet for bl.a. tyveri, hæleri og våbenloven (foldekniv) og lov om euforiserende stoffer med 60 dages betinget.

I 1997 for tyveri, hæleri og våbenloven (foldekniv) med fængsel i 5 måneder betinget, som fællesstraf.

Byretten bemærkede, at det i overensstemmelse med T's egen forklaring kunne lægges til grund, at han i biografalen trak pistolen, tog ladegreb og trykkede på aftrækkeren. Efter at pistolen havde klikket, tog han nyt ladegreb og trykkede igen på aftrækkeren.

Der var på gulvet foran T's sæde fundet en skarp patron med anslagsmærke på fængelhætten som iflg. teknisk erklæring var søgt affyret i T's pistol.

Et vidne havde set T tage magasinet ud af pistolen efter de to ladegreb.

T blev derfor fundet skyldig.

T havde iflg. vidner ikke sigtet på nogen person, men fremad, hen over hovedet på de øvrige tilskuere. Der blev derved voldt nærliggende fare, herunder ved mulighed for rikochettering, hvis skuddet var gået af. T fandtes ligeledes at have været klar over denne fareforvoldelse.

Straffen blev udmålt til fængsel i 9 måneder, således at de betingede domme blev stående. Retten bemærkede:

"Ved straffens udmåling er der især lagt vægt på våbnets og den pådømte handlings farlighed i forhold 1-2. Endvidere er der henset til den skærpelse af straffniveauet, der er gennemført ved de ændringer, der i 1997 er sket af våbenloven, jf. herved navnlig motiverne til bestemmelsen i våbenlovens § 10, stk. 2, som affattet ved lov nr. 411 af 10. juni 1997, § 3, nr. 1."

T ankede med påstand om frifindelse i forhold 1 og i øvrigt til formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse.

Landsretten udtalte:

"Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de i dommen anførte grunde skyldig efter anklageskriftet.

3 dommere finder, at straffen passende kan fastsættes til 6 måneders fængsel, mens 3 dommere vil stadfæste byrettens dom. Der afsiges dom efter det for tiltalte gunstigste resultat.

Det har sit forblivende ved Ballerup rets dom af 20. februar 1997 (den betingede dom, ER).

I øvrigt stadfæstes dommen."

Landsforeningens Meddelelse 22/2002

Våbenloven - Hæleri

Våbenlovens § 10, straffelovens § 284

Erhvervet en række skydevåben før straffeskærpelsen i juni 1997, men også opbevaret dem efter. 7 dages hæfte.

Retten i Odense, 7. afd. SS 9801881-7, 6/4 1999

T var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af våbenloven og hæleri ved i juni 1998 at være i besiddelse af 2 haglgeværer og 3 salonrifler samt 141 skarpe patroner i forskellige kaliber. Et haglgevær og en salonriffel var erhvervet ved hæleri og var anmeldt stjålne i 1995.

Byretten bemærkede:

"Ændringen af våbenloven, hvorved straffen for besiddelse af skydevåben under særlig skærpene omstændigheder blev forhøjet ved indføjelser af § 10, stk. 2, trådte i kraft den 12. juni 1997.

I overensstemmelse med tiltaltes forklaring lægges det til grund, at samtlige skydevåben er erhvervet forud for den 12. juni 1997, for nogle af våbnenes vedkommende for mange år siden.

Navnlig efter bemærkningerne til forslaget til den ovennævnte ændring af våbenloven findes der ikke at være tilstrækkeligt grundlag for at henføre tiltaltes våbenlovsovertrædelse under lovens § 10, stk. 2, men efter skydevåbnenes antal, omstændighederne ved erhvervelsen og sagens omstændigheder i øvrigt har tiltalte forskyldt frihedsstraf.

I medfør af våbenlovens § 10, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, jf. § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, og straffelovens § 285, stk. 1, jf. § 284, jf. § 276, fastsættes straffen herefter til hæfte i 7 dage."

Våbnene m.v. blev konfiskeret.

Landsforeningens Meddelelse 23/2002

Bortvisning ikke straffeprocessuelt indgreb - Visitation - Erstatning

Retsplejelovens § 1018 b

Erstatning for visitationer efter rockerkrigens ophør, men ikke for bortvisning fra boksestævne, idet bortvisningen ikke kunne anses for et straffeprocessuelt indgreb.

Retten på Frederiksberg, SS 9900688-3, -89-3, -90-3 og -91-3, 22/9 1999

De 4 erstatningssøgende, to fra Bandidos og to fra Hells Angels, fremsatte krav om erstatning, for hver enkelt 200 kr. for visitation og 550 kr. for bortvisning.

Resten er citat af byrettens dom:

"Kravene støttes på, at de erstatningssøgende alle er blevet visiteret og sigtet for ulovlig våbenbesiddelse den 13. februar 1998 i forbindelse med et boksestævne i Falkoner Centret, hvor de var tilskuere. Sigtelserne blev frafaldet umiddelbart efter visitationerne, idet de erstatningssøgende ikke blev fundet i besiddelse af ulovlige våben. De erstatningssøgende blev samme aften lidt efter midnat bortvist fra Falkoner Centret efter at være blevet sigtet for overtrædelse af restaurationsloven. De erstatningssøgende, der på tidspunktet for bortvisningen alle var iført veste med rygmærker, der viste, at de var tilknyttet henholdsvis rockergrupperne Bandidos og Hells Angels, havde tidligere på aftenen fået oplyst af politiet, at de ikke måtte bære veste med rygmærker under boksestævnet, og at de ville blive bortvist fra Falkoner Centret, såfremt de gjorde det.

Erstatningskravene har været forelagt statsadvokaten, der har afvist kravene, idet statsadvokaten navnlig har henvist til to højesteretsdomme jfr. ugeskrift for retsvæsen 1999.72H og en Østre Landsrets afgørelse ugeskrift for retsvæsen 1996.1995 ØLK for så vidt angår kravet om erstatning for visitation. Statsadvokaten har for så vidt angår kravet om erstatning for bortvisning henvist til, at bortvisninger ikke kan anses for straffeprocessuelle indgreb, der er omfattet af retsplejelovens § 1018b, og derfor i al almindelighed ikke kan begrunde erstatning.

Statsadvokatens afgørelse er tiltrådt af Rigsadvokaten.

Der er under sagen afgivet forklaring af de erstatningssøgende E1-4 samt af vidnet politiassistent P.

Herom henvises til retsbogen.

Domsmandsretten skal udtale:

De omhandlede episoder om aftenen den 13. februar og natten til den 14. februar 1998 fandt sted ca. 4½ måned efter, at der den 25. september 1997 i nyhedsudsendelser i begge de nationale tv-kanaler var sket proklamation af, at der var indgået fredsslutning i den væbnede konflikt, der havde verseret mellem de rivaliserende rockerklubber Hells Angels og Bandidos, og der havde i den mellemliggende tid ikke været yderligere episoder mellem de to klubber. Hertil kommer, at to af de erstatningssøgende kommer fra den ene klub, medens de to andre kommer fra den anden klub, men at de ved denne lejlighed optrådte sammen, hvilket efter rettens opfattelse afsvækker en formodning om, at et væbnet opgør, som led i en fortsættelse af rockerkrigen, skulle være under opsejling. Retten finder under disse omstændigheder, at faktum i nærværende sag adskiller sig fra faktum i de af anklagemyndigheden påberåbte højesteretsdomme fra 1999, og at der i overensstemmelse med den gældende administrative praksis herefter bør tillægges hver af de erstatningssøgende en erstatning på 200,00 kr. for den foretagne visitation.

For så vidt angår de fremsatte krav om erstatning for bortvisning finder retten, at de skete bortvisninger ikke kan anses for straffeprocessuelle indgreb, der kan give anledning til erstatning efter retsplejelovens § 1018b, og retten finder derfor, at erstatning for bortvisningen bør nægtes."

Landsforeningens Meddelelse 24/2002

Erstatning for varetægt - Salær

Retsplejelovens § 1018 a

E krævede erstatning for uberettiget varetægtsfængsling efter frifindelse i landsretten i en voldssag. Erstatningskravet omfattede både tort og tabt arbejdsfortjeneste. Statsadvokaten og Rigsadvokaten fandt ikke, at E's advokat havde krav på salær for at bistå denne med opgørelse af kravet. Heri var retten ikke enig og tillagde advokaten 2.000 kr. + moms.

Retten i Roskilde, S-1-183/99, 18/3 1999

Advokat A begærede Rigsadvokatens afslag af 30/10 1998 på at yde salær for fremsættelse af erstatningskrav for uberettiget frihedsberøvelse af E indbragt for retten.

Erstatningskravet havde været vedlagt kopier af skrivelser fra kommunen og ansættelseskontrakt fra et firma.

Statsadvokaten tiltrådte udbetaling af 25.400 kr. i tort og 62.883,34 i økonomisk tab med renter, men afslog salær for to møder med henblik på at opgøre erstatningskravet.

Anklagemyndigheden henviste til, at det var en ukompliceret erstatningsopgørelse, og arbejdet hermed ubetydeligt i forhold til det tidligere vederlagte arbejde i forbindelse med straffesagen.

Rettens bemærkninger:

"Om der kan tillægges en advokat salær for arbejdet med at opgøre og fremsætte et erstatningskrav må efter Højesterets dom af 20. marts 1987 (UfR 1987.338) afgøres efter retningslinierne i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 3/1983.

Opgørelsen af E's krav på torterstatning er sket efter gældende takster. Denne del af erstatningsopgørelsen er ukompliceret, og arbejdet dermed har været ubetydeligt.

Opgørelsen af E's krav på tabt arbejdsfortjeneste er efter indhentelse af dokumentation fra de respektive arbejdsgivere for ansættelse og den månedlige arbejdsløshed foretaget på baggrund af en forholdsmæssig beregning af den pågældende månedlige lønindkomst.

Retten finder ikke, uagtet at E - efter instruktion fra advokat A - selv forestår kontakten til sine respektive arbejdsgivere, at denne del af erstatningsopgørelsen, der ikke er sket efter vejledende takster, kan betragtes som værende af en så ubetydelig karakter i

forhold til det arbejde, der tidligere har været vederlagt, at krav på yderligere salær ikke bør imødekommes.

På baggrund af oplysningen om arbejdets omfang findes salæret for erstatningsopgørelsen at burde fastsættes til 2.000 kr. med tillæg af moms."

Landsforeningens Meddelelse 25/2002

Røveri eller tyveri og vold - Særforanstaltninger - Sindssyge - Forsæt - Tilregnelighed

Straffelovens § 16, § 68 og § 288

T var bl.a. tiltalt for røveri efter et butikstyveri af en værdi på 22 kr., idet han havde overfaldet de ekspedienter, der pågreb ham, med skub, slag eller spark. Under hensyn til T's paranoidt skizofrene tilstand fandt retten det ikke med sikkerhed godtgjort, at T indså, at han ville bringe sit beskedne udbytte i sikkerhed. T blev derfor alene dømt for butikstyveri og vold og dømt til ambulans psykiatrisk behandling.

T havde under sagen siddet frihedsberøvet i 8 måneder.

Københavns Byrets 19. afd. nr. 6868/01, 12/10 2001

T på 46 år var tiltalt for et lille butikstyveri på 21 kr. i september 2000 og i forhold 2 røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 2, ved i februar 2001 i et supermarked at have stjålet 2 flasker cola og en Yankee Bar til en samlet værdi af kr. 22,90, og derefter ved vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af vold at have bragt udbyttet i sikkerhed, idet han i vindfanget til forretningen blev pågrebet af to ekspedienter og skubbede den ene mod en væg, hvorefter han flere gange sparkede hende, hvorefter han undløb, men senere blev pågrebet af ekspedienterne, som han forsøgte at vriste sig fri fra, ligesom han tildelte den anden kvindelige ekspedient et spark i maven med sit knæ og i øvrigt sparkede og slog hende på kroppen og i hovedet, hvorpå han skubbede hende op mod en bil, hvor han tildelte hende flere slag i ansigtet, inden han endelig blev pågrebet af en tililende kunde.

T erkendte sig skyldig i tyveri i begge forhold, men nægtede røveri.

Der var påstand om ambulans psykiatrisk behandling, således at der af Kriminalforsorgen i forbindelse med overlægen kunne træffes bestemmelse om indlæggelse.

Retslægerådet havde konkluderet, at T gennem mindst 10 år havde udvist tydelige tegn på sindssygdom, der var forenelig med en paranoid skizofren tilstand. Anbefalingen om sanktion var i overensstemmelse med anklagemyndighedens påstand.

T havde været varetægtsfængslet i 8 måneder, surrogatanbragt på psykiatrisk hospital.

Retten bemærkede ad forhold 2:

"Tiltalte har erkendt sig skyldig i tyveri. Retten finder det endvidere ved vidnernes forklaringer bevist, at tiltalte, da de pågreb ham, tildelte dem skub, slag og spark som nærmere anført i anklageskriftet. Retten lægger til grund, at tiltalte ved denne voldsudøvelse var optaget af at sikre sig imod videre forfølgning. Under hensyn til tiltaltes tilstand finder retten det ikke med sikkerhed godtgjort, at tiltalte indså, at han herved samtidig ville bringe sit beskedne udbytte i sikkerhed. Tiltalte kan herefter ikke dømmes for røveri, og retten henfører i stedet forholdet under straffelovens § 244 om vold og § 276, jf. § 287, om tyveri, jf. retsplejelovens § 908, stk. 4."

T blev herefter idømt en dom til ambulant behandling som påstået af anklagemyndigheden. Længstetiden fastsattes i medfør af straffelovens § 68 a, stk. 1, til 5 år.

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer:

"Siden dommen i UFR 1982 s. 806 (VL), der ligeledes frifandt for røveri, er tendensen, så vidt jeg kan se, at der oftest dømmes for røveri, jfr. Kommenteret Straffelov, Speciel Del (6. udgave) s. 426, og eksempelvis U 84 s. 685 og U 91 s. 478; og min klient, der ifølge mentalundersøgelse var utilregnelig i gerningsøjeblikket, var efterhånden (efter 8 måneder på Bispebjerg Hospital) blevet ret lakonisk og henstillede under domsforhandlingen til mig, at jeg ikke skulle spørge eller sige for meget. Han var dog enig i, at vi skulle gøre noget for, at det ikke blev takseret til røveri."

Landsforeningens Meddelelse 26/2002

Politirapporter - EDB'ens velsignelser

Retsplejelovens § 751 og § 758

Anvendelse af tekstbehandling giver politirapporter et mere standardiseret og professionelt præg. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at indholdet bliver mere retvi-

sende, som nedenstående eksempel viser. Det er stadig nødvendigt at bruge hovedet, både for programmøren og politimanden.

Københavns Politi j.nr. 0100-00170-00321-01, 21/12 2001

En forsvarer henvendte sig til Politidirektøren og havde bilagt en anholdelsesrapport, hvis indhold han fandt uheldigt.

- "1. Det fremgår af rapportens side 1, at anholdelsestidspunktet er mandag den 15. oktober 2001 kl. 14.55, medens det i rapportens side 3 anføres, at anholdelsestidspunktet er den nævnte dato kl. 14.40. Det er blevet mig forklaret, at angivelsen af de forskellige anholdelsestidspunkter skyldes en EDB-mæssig opdatering i forbindelse med rapportens udskrivelse. Jeg mener imidlertid, at det er særdeles uheldigt, at anholdelsesrapporter ikke entydigt angiver anholdelsestidspunktet, idet dette i forskellige relationer ikke mindst i relation til retsplejelovens § 760 kan være af væsentlig betydning.
2. Af den nævnte rapport side 1 fremgår det endvidere, at den anholdte blev gjort bekendt med sigtelsen. Det fremgår imidlertid ikke af rapporten, hvilken konkret sigtelse, der fra politiets side blev rejst mod den anholdte. Først i forbindelse med afhøring af min klient den 15. oktober 2001 kl. 20.50 - kl. 21.25 blev sigtelsen formuleret som tyveri efter straffelovens § 276. Da det til bedømmelse af en anholdelses berettigelse, jfr. retsplejelovens § 755, stk. 4, er af betydning, at der foreligger oplysning om, hvilken sigtelse der danner grundlag for anholdelsen, og da bestemmelserne i retsplejelovens § 752, stk. 1 og retsplejelovens § 758, stk. 2 forudsætter, at der formuleres en sigtelse i forbindelse med anholdelsen, finder jeg det kritisabelt, at selve sigtelsen, således som denne på et senere tidspunkt blev formuleret, ikke er angivet i den vedlagte anholdelsesrapport."

Politiadvokaten i Politidirektørens Sekretariat svarede efter at have indhentet en udtalelse fra politiet.

"....

Jeg kan f.s.v.a. Deres bemærkninger omkring modstridende anholdelsestidspunkter tilslutte mig Deres kritik. Baggrunden for, at der er forskel på de 2 tidsangivelser er, at tidspunktet i selve rapporten er anført af den rapportskrivende betjent, der foretog anholdelsen, mens tidspunktet på rapportens forside, der automatisk overføres fra POL-SAS, er fejlagtigt opdateret ved fremstillingen af den anholdte for vagthavende.

Det er selvfølgelig beklageligt, at tidspunktet først opdateres forkert, og at politiet ikke efterfølgende opdager dette, da tidspunktet optræder i rapporten.

F.s.v.a. Deres bemærkninger omkring manglende angivelse af den sigtelse, der førte til anholdelsen, skal jeg indledningsvist bemærke, at jeg ikke finder, at der skal anføres en detaljeret sigtelse i en anholdelsesrapport, hvis formål alene er at beskrive selve forløbet omkring anholdelsen. Jeg er dog enig i, at det ikke af rapporten kan ses, om anholdelsen sker, fordi man formoder, at den pågældende er efterlyst eller fordi den pågældende sigtes for tyveri - subsidiært hæleri - med hensyn til de effekter, som han viste sig at være i besiddelse af.

Jeg er derfor enig i, at det af anholdelsesrapporten burde fremgå, på hvilket grundlag anholdelsen fandt sted.

Jeg har orienteret politiet om min ovennævnte opfattelse."

- oo0oo -

Tekstbehandlingens velsignelser eller forbandelser findes også hos den højere anklagemyndighed. Således får redaktøren jævnligt standardskrivelser fra Statsadvokaten for København om, at der ikke på anklagemyndighedens initiativ vil blive indhentet en personundersøgelse til brug for ankesagen.

Så skal man have sagen frem, bladre, konstatere, at der allerede til brug for byrettens behandling var indhentet en personundersøgelse, og svare Statsadvokaten, at en sådan undersøgelse foreligger, og at man da gerne vil udlåne sit eksemplar til ekstrakten, hvis undersøgelsen er blevet væk for anklagemyndigheden.

Landsforeningens Meddelelse 27/2002

Røveri - Trusler - Tyveri

Straffelovens § 276 og § 288

L og M fulgtes ad ind i S-toget, og L spurgte en passager P, om han måtte prøve dennes bukser. Det fik L lov til, gav dem tilbage og spurgte så, om han måtte prøve jakken. I forbindelse hermed tilegnede han sig fra jakkelommen 300 kr., hvorefter både L og M forlod S-toget ved næste station. Frifundet for røveri, men begge dømt for tyveri.

Københavns Byrets 6. afd. nr. 31037/01, 12/12 2001

L på 16 og M på 34 år var tiltalt for røveri efter straffelovens § 288, ved i forening i S-toget mod København umiddelbart før Sydhavn station ved vold eller trussel om

øjeblikkelig anvendelse af vold at have frataget P 300 kr., idet de tiltalte, efter at have siddet i toget og ført en samtale om, at M tidligere havde brækket en finger på L i forbindelse med armlægning eller lignende, begge tog opstilling foran P, hvor tiltalte L spurgte, om han måtte prøve P's bukser, hvilket P forsøgte at undgå, hvorefter L sagde "bare rolig, der sker ikke noget", hvorefter P på grund af den i situationen liggende trussel afleverede sine bukser til L, der prøvede dem og gav P dem tilbage, mens han spurgte, om han måtte prøve hans jakke, hvilket P afslog, hvorefter tiltalte L tog jakken fra sædet, hvilket fik P til at ville rejse sig op for at få sin jakke tilbage, hvorefter M lagde en hånd på P's skulder, skubbede ham tilbage ned på sædet, mens han sagde "bliv bare siddende", hvorefter P grundet den i situationen liggende trussel om vold ikke gjorde yderligere, hvorefter de tiltalte tog 300 kr. fra jakkelommen og forlod toget.

M havde derudover forud i en arrest været i besiddelse af 11,5 g hash til eget brug.

L havde et senere forsøg på tyveri fra en rygsæk på en station samt besiddelse af en ulovlig butterflykniv ved samme lejlighed.

Vedr. forhold 1 nægtede L røveri, men erkendte tyveri. M nægtede både røveri og tyveri.

L havde, trods sin unge alder, adskillige forstraffe:

Maj 2000, røveri efter § 288, stk. 1, nr. 2, samt lov om euforiserende stoffer. Betinget fængsel i 4 måneder. På grund af vilkårsovertrædelse var det i august 2000 bestemt, at straffen skulle fuldbyrdes.

Juni 2001, bøde for bl.a. straffelovens § 121, § 293, stk. 1, og § 276, jfr. § 287, lov om euforiserende stoffer samt våbenloven.

August 2001, tyveri, hæleri, brugstyveri, hærværk, våbenloven m.v., fængsel i 5 måneder, hvoraf 3 måneder blev gjort betinget på vilkår af hjælpeforanstaltninger.

En personundersøgelse fandt fortsat L egnet til at modtage en hel eller delvis betinget dom. En socialkonsulent beskrev en positiv udvikling med tiltalte.

M var straffet gentagne gange, herunder for volds- og berigelseskriminalitet og lov om euforiserende stoffer, senest

Marts 2001, for bl.a. §§ 244, 245 og 264 samt simpelt- og brugstyveri med fængsel i 8 måneder.

Oktober 2001, tyveri med fængsel i 30 dage.

Retten bemærkede vedr. forhold 1:

"Efter bevisførelsen lægger retten til grund, at de to tiltalte kom sammen ind i S-toget, og at de satte sig over for og ved siden af forurettede. Ved forurettedes forklaring findes det godtgjort, at de tiltalte herefter talte sammen om at lægge arm, og at L herunder sagde, at det ville han ikke, fordi M ved en tidligere armlægning havde skadet ham.

Om det videre forløb har forurettede blandt andet forklaret, at de to tiltalte ikke tog opstilling foran ham, men at L spurgte, om han måtte prøve forurettedes bukser, hvilket han først sagde nej til, men senere for at undgå vold gav ham lov til. Efter at forurettede havde fået sine bukser tilbage, spurgte L, om han måtte prøve forurettedes jakke, hvortil forurettede først svarede helst ikke. Efter at L havde spurgt flere gange, gav forurettede ham imidlertid lov hertil. Herefter rejste L sig op og prøvede jakken, og herunder tilegnede han sig 300 kr., der lå i jakken. Imens talte M til forurettede om hverdagsting. Da forurettede bemærkede, at L forsøgte at gemme de 300 kr. i sit ærme, bad forurettede om at få sine penge igen. I mellemtiden havde M rejst sig op. Forurettede blev ved med at bede om sine penge, men efter at M af L var gjort opmærksom på, at han havde pengene, gik de to tiltalte hurtigt ud af toget. M sagde ikke noget til forurettede, mens han stod op, og han lagde heller ikke sin hånd på forurettede eller skubbede til ham. M lagde hånden over forurettedes skulder uden at røre, hvilket han efter forurettedes indtryk gjorde, for at forurettede ikke skulle rejse sig.

Herefter finder retten ikke, at det er godtgjort, at der har foreligget sådanne omstændigheder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1. Retten finder derimod, at forholdet kan henføres under straffelovens § 276, og at begge de tiltalte kan dømmes herfor, idet retten på baggrund af forurettedes forklaring om de tiltaltes handlemåde og indbyrdes samtaler finder det godtgjort, at de tiltalte handlede i forening, og at forsætkravet også i relation til M var opfyldt."

I de øvrige forhold blev de fundet skyldige på deres egen erkendelse.

L blev idømt fængsel i 40 dage. Retten tilføjede:

"Den nu idømte straf omfatter i henhold til straffelovens § 61, stk. 2, nr. 1, ikke de forhold, der blev påkendt ved kombinationsdommen af 7. august 2001. Retten har herved navnlig lagt vægt på det af (..socialkonsulent..) oplyste samt tiltaltes alder, og

retten har herefter undtagelsesvist fundet, at der ikke nu bør idømmes en fælles ubetinget straf."

M fik som tillægsstraf til den seneste dom fængsel i 60 dage.

Landsforeningens Meddelelse 28/2002

Dommerhabilitet - Dokumentation af mentalerklæring - Beviser

Retsplejelovens § 61 og § 877

Retsformanden i byretten lod foretage en dokumentation ikke alene af konklusionen i en mentalerklæring, men også af tiltaltes forklaring om de i sagen omhandlede forhold afgivet under mentalundersøgelsen. Landsretten havde tidligere afsagt kendelse om, at en sådan dokumentation ikke burde være sket. Efter forsvarerens anmodning besluttede landsretten nu, at dommeren og domsmænd i sagen skulle vige deres sæde.

V.L. 3. afd. S-2827-01, 3/1 2002

Forsvarer F påkærede en kendelse, hvorefter domsmandsretten ikke ville vige sit sæde efter tidligere at være blevet underkendt af landsretten den 16/10 2001 med hensyn til det tilladelige i, at der på retsformandens initiativ var blevet dokumenteret af tiltaltes forklaring under en mentalundersøgelse.

Forsvareren anførte i sit kæreskrift bl.a.:

"I den afsagte kendelse angives, at formuleringen i den af Vestre Landsret den 16. oktober d.å. afsagte kendelse ikke kan tiltrædes.

Alene bemærkningen herom bevirker, at tiltalte kan være i tvivl om, at han kan få en fair bedømmelse af domsmandsretten.

Retsformanden i domsmandsretten har tidligere anført, at sagens afgørelse i overvejende grad beror på en vurdering af henholdsvis tiltaltes og forurettedes troværdighed.

For at kunne bedømme troværdigheden af tiltaltes forklaring har Retsformanden foretaget en dokumentation af tiltaltes påståede forklaring om de i sagen omhandlede forhold afgivet under en mentalundersøgelse.

Det skal bemærkes, at hverken Anklageren eller undertegnede som forsvarer har fremsat ønske om den angivne dokumentation.

Uden den angivne dokumentation må det formodes, at domsmændene alene ville være gjort bekendt med konklusionen i mentalundersøgelseserklæringen.

Vestre Landsret har ved kendelse tilkendegivet, at en sådan dokumentation ikke bør ske.

Baggrunden for at der ikke kan ske dokumentation, er evident.

Såfremt dokumentation kunne ske, ville det være nødvendigt at iagttage forskellige retssikkerhedsgarantier i forbindelse med en mentalundersøgelse.

Ydermere skal bemærkes, at udtalelsen i mentalundersøgelseserklæringen om tiltaltes skylderkæring er i strid med de retningslinier, der er gældende om udarbejdelse af mentalundersøgelseserklæringer (Retspsykiatri p 177 (Waaben og Kramp)).

Den skete dokumentation bevirker under de foreliggende omstændigheder, at der kan rejses rimelig tvivl om domsmandsrettens habilitet, idet det ikke kan afvises, at dokumentationen kan medvirke til en svækkelse af tiltaltes troværdighed."

Statsadvokaten oplyste bl.a., at sagen drejede sig om 7 forhold, herunder voldtægt og vold, og fortsatte:

"Under sagen blev indhentet en mentalerklæring og den blev fremlagt under fortsat domsforhandling den 9. oktober 2001. I dette retsmøde foretog retsformanden dokumentation af en del af erklæringen der indeholdt oplysninger om tiltaltes forklaring om sagens forhold til den undersøgende læge. Tiltalte bestred i retsmødet at have udtalt sig som det fremgik af erklæringen.

Retten udsatte herefter ved kendelse sagen med henblik på indhentelse af en supplerende erklæring om tiltaltes udtalelser til lægen.

Kendelsen blev kæret af tiltalte.

Landsretten afsagde den 16. oktober 2001 kendelse, hvorefter byrettens kendelse om udsættelse ophæves. Af landsrettens præmisser fremgår blandt andet:

"Dokumentation af oplysninger om tiltaltes forklaring om de i sagen omhandlede forhold afgivet under mentalundersøgelser bør ikke ske."

I et følgende retsmøde i byretten, den 7. november 2001 traf byretten kendelse om ikke at efterkomme tiltaltes begæring om, at retten viger sit sæde."

Statsadvokatens begrundelse for, at retten ikke var blevet inhabil, var følgende:

"Den dokumenterede erklæring indgår i sin helhed blandt sagens bilag, og retten har følgelig haft adgang til at gøre sig bekendt med den.

Det fremgår ikke af rettens kendelser under sagens forløb, eller i øvrigt, at retten endnu har taget stilling til skyldsspørgsmålet.

Ved rettens senere stillingtagen til skyldsspørgsmålet, kan retten undlade at tillægge den dokumenterede del af erklæringen bevisværdi.

Jeg henviser til afgørelsen trykt i UfR 1998.1027, hvor det forhold, at en dommer efter sin hukommelse foreholdt en tiltalt dennes forklaring afgivet under en anden straffesag, ikke medførte en tvivl som omtalt i retsplejelovens § 61. I den pågældende sag var parterne end ikke i besiddelse af et referat af den foreholdte forklaring.

Den omstændighed, at retten har stiftet bekendtskab med et dokument, der ikke fremlægges, er ikke tilstrækkeligt til at retten bliver inhabil, hvilket også blev lagt til grund ved afgørelsen T:FA (Tidsskrift for Familie- og Arveret) 1999, s. 422. Kopi af den trykte afgørelse vedlægges.

Det er efter en samlet vurdering og på baggrund af ovenstående bemærkninger min opfattelse, at den omstændighed, at retten er gjort bekendt med indholdet af mentalerklæringen, også ud over erklæringens konklusion, ikke er egnet til at rejse tvivl om rettens fuldstændige upartiskhed..."

Forsvareren replicerede:

"...

Statsadvokatens skrivelse af 6. december d.å. giver mig ingen anledning til at ændre de synspunkter, som jeg har givet udtryk for i mit kæreskrift af 13. november d.å.

Retsformanden har tidligere anført i retsbogen, at sagens afgørelse i overvejende grad beror på en vurdering af henholdsvis tiltaltes og forurettedes forklaringer.

Det må antages, at den skete dokumentation fra retsformandens side er sket for at kunne indgå i skyldvurderingen.

Det bestrides ikke at retsformanden har mulighed for at gøre sig bekendt med samtlige sagens bilag, herunder mentalundersøgelseserklæringen.

Jeg kan imidlertid ikke forestille mig, at domsmændene i sagen uden den skete dokumentation ville være gjort bekendt med erklæringen, som er udarbejdet i strid med gældende regler.

Jeg kan ej heller forestille mig, at domsmændene senere ville være i stand til at se bort fra den skete dokumentation i forbindelse med skyldvurderingen.

Tiltalte T er derfor nu stærkt i tvivl om, at han kan få en fair bedømmelse af domsmandsretten"

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Som anført i landsrettens kendelse af 16. oktober 2001¹⁾ burde dokumentation af oplysninger om tiltaltes forklaring om de i sagen omhandlede forhold afgivet under mentalundersøgelse ikke være sket. Selv om byretten ikke ved sin kendelse af 9. oktober 2001 har taget stilling til eller i øvrigt udtalt sig om skyldsspørgsmålet, findes en samlet vurdering af det i retsmødet den 9. oktober 2001 passerende imidlertid at føre til, at der foreligger omstændigheder, der er egnede til at rejse tvivl om dommens og domsmændenes fuldstændige upartiskhed, jf. retsplejelovens § 61. Tiltaltes påstand om, at de pågældende viger sædet, tages derfor til følge.

T h i b e s t e m m e s:

Dommeren og domsmændene i sagen Anklagemyndigheden mod T skal vige sædet."

Landsforeningens Meddelelse 29/2002

Udvisning undladt - Behandlingsdom - Sindssyge - Røveri

Straffelovens § 16 og § 288, udlændingelovens § 26

Somalieren S på 39 år, tidligere straffet for vold, blev nu dømt for gaderøveri. I byretten blev han idømt 1 års fængsel og udvisning. Til brug for ankesagen var der indhentet en mentalobservation, hvorefter S led af paranoid skizofreni. S blev efter anklagemyndighedens påstand herefter idømt en behandlingsdom, men med kraftig dissens (3-3) frifundet for påstanden om udvisning. S var anerkendt som flygtning fra 1996 og boede alene uden familie her i landet.

¹⁾ U 2002.195 V

Ø.L. 14. afd. a.s. S-1049-00, 22/1 2002

S på 39 år var tiltalt for et gaderøveri efter straffelovens § 288, idet han skulle have revet fat i den gravide K's krave og halskæde og sagt "Give me money", "I will kill your baby stomach" og "If you don't give me money, I will take your baby", hvorefter K udlevere ham 100 kr.

S nægtede sig skyldig i røveri, men erkendte tyveri. Anklagemyndigheden påstod ubetinget frihedsstraf og udvisning. S var tidligere straffet, senest i 1999 efter straffelovens § 244, jfr. § 247, stk. 1, med fængsel i 3 måneder.

S forklarede om sine personlige forhold, at han ikke havde familie i Danmark. Han havde ikke haft arbejde og levede af bistandshjælp indlogeret på et hotel.

Byretten fandt på baggrund af K's forklaring S skyldig i røveri og fastsatte straffen til 1 års fængsel og besluttede udvisning i 5 år.

S ankede til frifindelse, subsidiært frifindelse i medfør af straffelovens § 16 samt frifindelse for udvisningspåstanden.

Anklagemyndigheden tilsluttede sig påstanden om frifindelse i medfør af straffelovens § 16, jfr. § 68, og således at S blev idømt behandlingsdom, samt stadfæstelse af udvisningen.

Der var til brug for ankesagen indhentet en mentalerklæring, der er citeret over 3 sider i dommen. Det fremgik heraf, at S havde mistet sin mor, da han var 2 år. Faderen, der var soldat, døde i krigen i 1977 mellem Somalia og Etiopien, da S var 12 år gammel. Herefter boede S hos skiftende onkler i Mogadishu og kom tidligt ind på et misbrug af Khat og alkohol. Han gennemførte sin skolegang og påbegyndte forskellige studier på universitetet, men tog ingen afsluttende eksamen inden borgerkrigen 1990. Han rejste 1992 til forskellige østafrikanske lande, men vendte tilbage til en flygtningelejr i Etiopien, hvor familien registrerede en mærkelig opførsel hos S. Nogle somaliske venner skaffede ham til Danmark i 1995, og han fik asyl i 1996, hvorefter han opholdt sig skiftende steder i Danmark, senest fra 1997 på Frederiksberg. Han var ugift, uden børn og havde aldrig haft arbejde i Danmark. En somalisk ven var ansat af kommunen som støtteperson med hensyn til administration af penge, friholdelse for misbrug og stabilisering af adfærd.

Han havde efter egne oplysninger skyldfølelse med hensyn til moderens død. Hun skulle være død som følge af chok, da hun troede, at S var død efter at være fareet vild ved en landsby, hvor familien var på ferie.

Hans Khatmisbrug var tiltaget under skolegang og studieårene. I Danmark havde han næsten dagligt drukket alkohol og tygget Khat. Diagnosen var sindssyge, grundlæggende lidende af paranoid skizofreni og på gerningstidspunktet påvirket af alkohol og Khat. En behandlingsdom blev anbefalet.

S gav ikke møde for landsretten, men med parternes samtykke blev den fremmet efter RPL § 965 c, stk. 3, 1 pkt.

Landsretten tilsluttede sig byrettens skyldbedømmelse og lagde til grund, at S befandt sig i en tilstand omfattet af straffelovens § 16 og fulgte anbefalingen om en behandlingsdom.

Om udvisningsspørgsmålet bemærkede landsretten følgende.

"3 voterende lægger til grund, at tiltalte ikke vil kunne opnå den fornødne lægelige behandling ved en udvisning til hjemlandet, og at hans helbredstilstand vil bevirke, at han ikke vil kunne sørge for sig selv. Disse voterende finder derfor, at tiltaltes helbredstilstand og personlige forhold afgørende taler imod at udvise ham, og stemmer derfor for at frifinde tiltalte for udvisningspåstanden, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 3.

Efter oplysningerne om tiltaltes personlige forhold, herunder hans ringe tilknytning til det danske samfund og længden af hans ophold her i landet sammenholdt med karakteren af den begåede kriminalitet, finder 3 voterende, uanset oplysningerne om tiltaltes mentale tilstand, at der ikke foreligger forhold efter udlændingelovens § 26, som afgørende taler imod udvisning. Disse voterende stemmer derfor for at tage udvisningspåstanden til følge.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen frifindes tiltalte for påstanden om udvisningen.

De juridiske dommere tiltræder bestemmelse om erstatning"

Der henvises til Betænkning nr. 1326/97 om udvisning, bd. 1 p. 178 f og de deri anførte højesteretsdomme fra før ændringen af udlændingelovens § 26, U 1985.940 H, U 1993.827 H og U 1993.916 H.

Trusler mod myndighedspersoner - Betinget straf

Straffelovens § 56 og § 119

Strafafsoner havde i forbindelse med anbringelse i observationscelle, udstyret med body-packer-dragt, over for en fængselsbetjent udtalt trusler og skældsord. Fængsel i 10 dage betinget.

Københavns Byrets 32. afd. nr. 23133/01, 8/1 2002

T på 33 år og strafafsoner havde under et ophold i observationscelle, udstyret med body-packer-dragt, da han var mistænkt for indsmugling af stoffer, kaldt en fængselsbetjent for: "Svin - det ledeste svin på hele Vestre" eller lignende, og efterfølgende udtalt: "Jeg sparker dig ned, når jeg kommer ud" eller lignende.

Der var tiltale efter straffelovens § 119, stk. 1 og § 121.

T nægtede sig skyldig, idet han bestred at have udtalt sig som anført, men han blev dømt på fængselsbetjentens og en sygeplejerskes vidneudsagn.

T var tidligere straffet adskillige gange for berigelseskriminalitet, senest 2001 for § 260, nr. 1, § 281 og § 288, stk. 1, nr. 3, til dels § 21, jfr. § 83, stk. 1 med fællesstraf af fængsel i 2 år.

Retten udmålte en straf af fængsel i 10 dage, men bemærkede:

"Henset til, at tiltalte ikke tidligere er fundet skyldig i den nu påsigtede kriminalitet finder retten det imidlertid upåkrævet, at den idømte straf fuldbyrdes. Straff fuldbyrdelsen udsættes derfor i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt."

Vilkårene omfattede en prøvetid på 1 år.

- oo0oo -

Det fremgik af sagen, at T forud ved en rectalundersøgelse var fundet i besiddelse af under 10 g hash. Straffen for dette var ordnet administrativt af fængselsvæsenet. T fremstod i øvrigt for retten som en lidt nedslidt person med fysiske helbredsproblemer og et strejf af noget paranoidt over sig, tilføjer forsvareren.

Berigtigelse af domme - Ankefrister - Færdselssager

Retsplejelovens § 221, stk. 1 og § 949

T blev for en kørselsfejl og en voldssag idømt samfundstjeneste og en bøde. Der var dissens i dommen med hensyn til førerretsfrakendelsen, og ved en fejl kom denne bestemmelse ikke med i dommens konklusion.

T ankede med påstand om, at retten til kørekort ikke frakendtes.

Byretsdommeren prøvede at berigtige dommen 7 dage efter domsafsigelsen. Dommen blev modtaget af anklager og forsvarer inden ankefristens udløb.

Statsadvokatens ankemeddelelse indeholdt alene påstand om stadfæstelse. Den blev først forkyndt efter ankefristens udløb.

Landsretten fastslog enstemmigt, at der ikke var hjemmel til den skete berigtigelse af dommen, men kun flertallet ville afvise anken. Resultatet var, at bestemmelsen om førerretsfrakendelse udgik.

Ø.L. 22. afd. a.s. nr. S-3079-01, 22/11 2001

Dommen gengives i sin helhed:

"Ved anklageskrift af 20. juni 2001 blev T tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 244 samt færdselslovens § 118, stk. 1, jf. § 18, stk. 2, og § 41, stk. 3.

Under sagen nedlagde anklagemyndigheden endvidere påstand om ubetinget frakendelse af førerretten.

Tiltalte blev ved Københavns Byrets dom af 20. august 2001 (16746/2000) fundet skyldig i overensstemmelse med tiltalen og idømt fængsel i 30 dage, der blev gjort betinget på vilkår om samfundstjeneste. Tiltalte blev samtidig idømt en tillægsbøde på 1.500 kr. med forvandlingsstraf.

I byrettens præmisser er herefter følgende anført:

"To dommere finder at tiltalte ved sin kørsel forsætligt har forvoldt skade på ting og fremkaldt nærliggende fare for skade på person, jf. færdselslovens § 126, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, nr. 1.

En dommer finder ikke at betingelserne i ovennævnte bestemmelse er opfyldt. Denne dommer lægger vægt på, at tiltalte blev provokeret af taxachaufførens kørsel, og at der ikke blev kørt ret stærkt.

Der gives dom efter stemmeflertallet således at påstanden om førerretsfrakendelse tages til følge som nedenfor bestemt.

Erstatningspåstanden tages efter retsformandens bestemmelse til følge som nedenfor bestemt."

Dommens konklusion indeholdt intet om førerretsfrakendelse.

Det fremgår af retsbogen, at tiltalte ved domsafsigelsen ankede dommen til landsretten "med påstand om retten til kørekort ikke frakendes."

Parterne er enige om, at dommeren ved oplæsning af dommens konklusion har oplyst om førerretsfrakendelse, selv om frakendelsen ikke er medtaget i domskonklusionen.

Den 27. august 2001 påførte byretsdommeren under angivelse af "Indsat i medfør af retsplejelovens § 221" følgende konklusion i dommen af 20. august 2001:

"Retten til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, frakendes tiltalte for et tidsrum af 6 måneder."

Det er ubestridt, at den herefter berigtigede dom blev modtaget af Statsadvokaten for København og af den beskikkede forsvarer inden udløbet af anklagemyndighedens ankefrist den 3. september 2001.

Statsadvokatens ankemeddelelse, dateret den 30. august 2001, indeholdt blandt andet følgende:

"Ved Københavns Byrets dom af 20. august 2001 er T for overtrædelse af straffelovens § 244 og færdselsloven idømt fængsel i 30 dage, betinget med en prøvetid på 1 år med vilkår om ulønnet samfundstjeneste i 40 timer og med en tillægsbøde på 1500 kr., samt frakendt kørekortet i 6 måneder regnet fra dommen.

Tiltalte har anket dommen til frifindelse for så vidt angår førerretsfrakendelsen.

Anklagemyndigheden anker herved tillige dommen med påstand om stadfæstelse.

I henhold hertil sættes T under tiltale ved Østre Landsret under medvirken af domsmænd til domfældelse i overensstemmelse med det for byretten udfærdigede anklageskrift."

Ankemeddelelsen blev forkyndt den 6. september 2001 for tiltalte personligt. Forkyndelsen skete således efter ankefristens udløb.

På landsrettens foranledning er med parternes tiltræden spørgsmålet om berettigelsen af berigtigelsen i byrettens domskonklusion om førerretsfrakendelse blevet forlods særskilt behandlet.

Anklagemyndigheden har herunder nedlagt endelig påstand om principalt stadfæstelse af dommen, således som der er blevet berigtiget, subsidiært domfældelse efter anklageskriftet og mere subsidiært ophævelse af dommen og hjemvisning til fornyet behandling ved byretten.

Den beskikkede forsvarer har nedlagt endelig påstand om ophævelse af berigtigelsen i domskonklusionen om førerretsfrakendelse samt stadfæstelse af byrettens dom i ikke berigtiget form, subsidiært frifindelse for påstanden om førerretsfrakendelse.

Anklagemyndigheden har til støtte for sin principale påstand gjort gældende, at berigtigelsen har hjemmel i retsplejelovens § 221, stk. 1. Berigtigelsen vedrører alene et formelt spørgsmål. Der er udelukkende tale om en forglemmelse, da det er ubestridt, at dommeren ved domsafsigelsen oplyste, at tiltalte ved dommen var frakendt førerretten.

Anklagemyndigheden har til støtte for den subsidiære påstand gjort gældende, at det ikke er anklagemyndighedens opgave at påse eventuelle formelle fejl i indankede domme, men alene at kontrollere rigtigheden af det materielle resultat. Anklagemyndigheden har derfor ikke i ankemeddelelsen kunnet nedlægge anden påstand end stadfæstelse. Det er således undskyldeligt, at anklagemyndigheden ikke inden ankefristens udløb har påstået domfældelse efter anklageskriftet. Det ville være urimeligt, såfremt denne påstand ikke blev admitteret og taget under pådømmelse, ikke mindst fordi tiltalte ikke har lidt noget retstab, idet han ikke har haft berettiget forventning om, at han ikke ved byrettens dom var blevet frakendt førerretten.

Mest subsidiært har anklagemyndigheden gjort gældende, at såfremt berigtigelsen ophæves, må sagen hjemvises til byretten til ny behandling som følge af den begåede fejl fra byrettens side.

Den beskikkede forsvarer har gjort gældende, at berigtigelsen ikke har kunnet foretages i medfør af retsplejelovens § 221, stk. 1, hvilket også er fastslået ved Østre Landsrets dom af 22. januar 2001, jf. UfR 2001 side 959. Berigtigelsen skal derfor ophæves, og byretsdommen stadfæstes i uberigtiget form. I modsat fald fastholdes den oprindeligt nedlagte frifindelsespåstand.

Landsrettens bemærkninger.

2 voterende udtaler:

Konklusionen i dommen af 20. august 2001 nævner ikke, at tiltalte ubetinget er frakendt førerretten i 6 måneder. Denne konklusion er indsat den 27. august 2001. En sådan ændring af domskonklusionen, der vedrører et materielt spørgsmål, har ikke hjemmel i retsplejelovens § 221, stk. 1.

Ændringen af domskonklusionen den 27. august 2001 ophæves derfor.

Når henses til, at Statsadvokaten inden ankefristens udløb ubestridt har været bekendt med den ufuldstændige domskonklusion og ændringen af domskonklusionen den 27. august 2001 og således inden ankefristens udløb har haft mulighed for at overveje sin endelige påstand, finder disse voterende ikke grundlag for at admittere anklagemyndighedens subsidiære påstand.

Det bemærkes i denne forbindelse, at anklagemyndigheden har haft mulighed for at være opmærksom på problemet med hensyn til manglende domskonklusion også på baggrund af den seneste domspraksis om dette spørgsmål, jf. herved Østre Landsrets dom af 22. januar 2001 (UfR 2001/959).

Da den indankede dom herefter ikke indeholder en afgørelse om førerretsfrakendelse, kan forsvarerens subsidiære påstand ikke tages til følge.

Herefter, og da der ikke er grundlag for at hjemvise sagen til byretten, stemmer disse voterende for at afvise anken.

1 voterende udtaler:

Det beror på en åbenbar fejl, at konklusionen i dommen af 20. august 2001 ikke indeholder den i præmisserne omtalte førerretsfrakendelse.

Retsmidlet til at afbøde fejlen, der vedrører et materielt spørgsmål er, at dommen rettidig ankes med påstand om, at den under byretssagen nedlagte påstand om førerretsfrakendelse tages til følge.

Denne voterende er derfor enig med flertallet i, at byretsdommeren ikke har haft hjemmel i retsplejelovens § 221, stk. 1, til efterfølgende den 27. august 2001 at indsætte førerretsfrakendelsen i domskonklusionen.

Den skete berigtigelse skal som følge heraf ophæves, jf. tiltaltes principale påstand herom.

Anklagemyndighedens ankemeddelelse af 30. august 2001 er udfærdiget med baggrund i, at tiltalte, jf. retsbogsudskriften af 20. august 2001, efter at have påhørt domsafsigelsen, ankede dommen med påstand om "retten til kørekortet ikke frakendes". I ankemeddelelsen havde anklagemyndigheden som følge heraf nedlagt påstand om stadfæstelse.

Den omstændighed, at den skete berigtigelse i forbindelse med ankesagens behandling er ophævet som uhjemlet, findes ikke at burde medføre, at anklagemyndigheden nu skal afskæres fra i ankeinstansen at nedlægge påstand om, at førerretten skal frakendes tiltalte, svarende til anklagemyndighedens påstand under byretssagen.

På denne baggrund, og da der ikke ses at være hensyn til tiltalte, der taler herimod, finder denne voterende, at det bør tillades anklagemyndigheden at nedlægge påstanden om førerretsfrakendelse, således at anklagemyndighedens subsidiære påstand tages til følge.

Der afsiges vedrørende dette spørgsmål dom efter stemmeflertallet.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Berigtigelsen af den 27. august 2001 i domskonklusionen ophæves.

Anken afvises.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten."

Landsforeningens Meddelelse 32/2002

Beviser - Vidnegenkendelse - Konfrontation

Retsplejelovens § 745

At vidnebevist med hensyn til genkendelse af den formodede gerningsmand er et højst usikkert bevismiddel, er der skrevet tykke bøger om. Enhver, der udøver dømmende myndighed, burde tvangsudskrives til at se en meget omtalt TV-udsendelse "Øjet", der blev bragt for ca. 15 år siden. Mens vi venter på, at det sker, kan vi nøjes med enkeltstående konkrete eksempler på fejlmuligheder.

København, Advokatur C, nr. 0103-76321-00015-01, 8/11 2001

Sigtelsen lød på særligt farligt røveri mod pengeinstitut. Vidnet B var uden for banken, da gerningsmanden løb forbi. Han beskrev den 17/10 2001 gerningsmanden A således:

"A: Mand, dansk af udseende, ca. 185 cm høj, almindelig af bygning, han havde kort mørkt hår og mundskæg.

Særlige kendetegn: ørering i venstre øre, var iført sort tøj, medbringende en fyldt hvid plasticpose.

Kan genkende A på foto og in natura."

Han blev genafhørt den 31/10 2001. Han havde lagt mærke til A, der kom løbende, da en mand højt råbte: "Stop tyven!" Manden A havde en pose fra et supermarked i hånden. Signalementet lød:

"A: Mand, dansker, ca. 27-32 år, 185-190 cm, slank af bygn., kort mørkeblondt, meget kortklippet, ca. 1 cm, meget kort i siderne og i nakken. En lille smule længere i toppen, sølvørering i venstre øre, vikingestil, kort skæg omkring munden, blå/grå øjne.

Iført mørkegrå bukser, mørkeblå jakke med et mærke, ovalt, på ryggen, kondisko. Medbragte en hvid plasticpose i højre hånd. Posen var muligvis en Kvickly/Fakta pose. Posen var hvid med noget rødt i.

A var meget forpustet, idet han løb forbi afhørte.

Kan genkendes."

Han løb tæt forbi afhørte. Det fremgår videre af rapporten:

"Vedr. gerningsmanden, havde vidnet til den afhørende politimand sagt, at han havde set gerningsmanden tidligere ved flere lejligheder."

Det fremgik videre, at han på en bestemt lokalitet i kvarteret havde set A 3-4 gange i ugerne op til røveriet. Han var ikke klar over, hvad A hed, eller hvor han boede.

Der blev arrangeret en konfrontationsparade den 8/11 2001.

Det fremgår af rapporten, at vidnet efter nogen betænkningstid **med sikkerhed** (udhævet her, ER) udtog den person, som bar nr. 5 på brystet. Denne person var ikke identisk med den anholdte person i sagen.

- oo0oo -

Man kan naturligvis sige, at såfremt de øvrige i sagen er virkelige figuranter, ikke mistænkte, sker der ikke så meget ved, at en af dem bliver udtaget "med sikkerhed". Det bekræfter på den anden side den udbredte opfattelse, at vidner opfatter den stillede opgave som en, hvor der i kredsen af opstillede personer skal være et facit, uanset om dette måtte være tilfældet. Det bekræfter ligeledes den opfattelse, at man ikke kan lægge særlig meget i udsagn om, at vidner mener at kunne genkende gerningsmanden, eller at vidnet udtager en person "med sikkerhed".

Hastebehandling af voldssager

Rigsadvokaten har den 17/12 2001 udsendt en statistik over, hvor mange voldssager, der bliver fremsendt til retten inden 30 dage.

1. halvår 1999	43,5 %	1. halvår 2000	59,0 %
2. halvår 1999	55,5 %	2. halvår 2000	65,5 %

I 1. halvår 2001 var procenten nået op på 66 %.

Rigsadvokaten noterer, at der fortsat er store forskelle med hensyn til sagsbehandlingstiderne i de forskellige politikredse, og anmoder statsadvokaterne om at drøfte spørgsmålet med politimestrene i de kredse, hvor mindre en 50 % af sagerne indbringes for retten inden 30 dage.

Da der er store forskelle i de enkelte politikredse på det samlede antal voldssager, har det ikke megen mening at bringe den med Rigsadvokatens skrivelse medfølgende statistik over de enkelte politikredse. Det samlede antal voldssager i 1. halvår 2001 udgjorde 2.063.

Isolationsfængsling - Statistiske oplysninger

Rigsadvokaten har den 17/12 2001 givet de enkelte politikredse anvisninger på, hvorledes man vil indsamle oplysninger om varigheden af isolationsfængslinger for 2001 og 2002.

I forbindelse med lov nr. 428 af 31/5 2000 om ændringer bl.a. i retsplejeloven fremgik det af forarbejderne, at Justitsministeriet løbende ville følge udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger. Justitsministeriet ville desuden anmode Strafferetsplejeudvalget om at vurdere, om reglerne har haft den tilsigtede virkning, med henblik på at strafferetsplejeudvalgets udtalelse kan foreligge, når de nye regler om isolation har været i kraft i 5 år.

- oo0oo -

Redaktøren af dette hæfte har ikke på samme måde mulighed for at indhente statistiske oplysninger, men er fortsat interesseret i at få tilsendt relevante kendelser fra forningens medlemmer, hvis kendelserne vurderes at være en ny praksis i forhold til tilstanden før 1/7 2000.